

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับ
ความพึงพอใจต่อการบริหารกิจการนักศึกษาของครูในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สุชาดา ธรรมนิยม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ตุลาคม 2551

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับ
ความพึงพอใจต่อการบริหารกิจการนักศึกษาของครูในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สุชาดา ธรรมนิยม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ตุลาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

RELATIONSHIP BETWEEN TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP OF
ADMINISTRATORS AND SATISFACTION TOWARDS STUDENT
AFFAIR ADMINISTRATION OF TEACHERS AT PRIVATE
VOCATIONAL SCHOOLS IN PHRANAKHON SI
AYUTTHAYA

SUCHADA TAMNIYOM

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

October 2008

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
ของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจต่อการบริหารกิจการนักศึกษา
ของครูในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดย นางสาวชานา ธรรมนิม

สาขา การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ดร.ชิดชัย สนั่นเสียง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์.ดร.สมพร แมลงภู)

..... กรรมการ
(ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง)

.....กรรมการ
(ดร.ชิดชัย สนั่นเสียง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.อำนาจ สีลวัตร)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

.....อธิการบดี
(รองศาสตราจารย์สุวิทย์ เทียรทอง)

ตุลาคม พ.ศ. 2551

ศุชาดา ธรรมนิยม. (2551). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
ของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจต่อการบริหารกิจการนักศึกษาของครูในโรงเรียน
อาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การบริหารการศึกษา).
พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. อาจารย์ที่ปรึกษา :
ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง, ดร.ชิตชัย สนั่นเสียง.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน
ความพึงพอใจต่อการบริหารกิจการนักศึกษาของครูในโรงเรียนและเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจต่อการบริหารกิจการนักศึกษา
ของครู ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียน
อาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 287 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูมีความเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในภาพรวมอยู่ใน
ระดับมากเรียงตามลำดับ คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการมี
อิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล
2. ครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารกิจการนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
เรียงตามลำดับ คือ ด้านงานกิจกรรม ด้านงานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน ด้านงานปกครอง
ด้านงานโครงการพิเศษ และด้านงานสวัสดิการและพยาบาล
3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจต่อการบริหารด้าน
กิจการนักศึกษาของครูมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมี
ความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง ($r = .743$)

Suchada Tamniyom. (2008). **Relationship between Transformational Leadership of Administrators and Satisfaction towards Student Affair Administration of Teachers at Private Vocational Schools in Phranakhon si Ayutthaya.** Master Thesis M.Ed. (Educational Administration). Phranakhon Si Ayutthaya : Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Advisory Committee : Dr.Amorrat Sananseang, Dr.Chidchai Sananseang.

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the transformational leadership of administrators and satisfaction towards student affair administration of teachers and to study the relationship between the transformational leadership of administrators and the satisfaction towards student affair administration in the private vocational schools in Phranakhon Si Ayutthaya. The samples comprised 287 private vocational school teachers. The instrument was a questionnaire. Statistical analysis was performed in terms of percentage, mean, standard deviation and Pearson correlation coefficient.

The findings are indicated as follows:

1. High levels of the teachers' opinions towards the administrators' transformational leaderships were found naming respectively: constructing inspiration, intellectual stimulation, having ideal influence, and recognition of individualism.
2. High levels of the teachers' satisfaction towards student affair administration were found on: activities, work on vocational guidance and employment, governance, special projects, and welfare and nursing.
3. The administrators' transformational leadership related to the teachers' satisfaction towards the student affair administration at the statistically significant level of .05, and the relationship was rather high ($r = .743$)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง ประธานกรรมการที่ปรึกษา ดร.ชิตชัย สนั่นเสียง กรรมการที่ปรึกษาร่วม กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ความช่วยเหลือ ตรวจสอบ และแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยดีตลอดเวลา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สมพร แมลงภู ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ศีลวัตร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.บูรพาทิศ พลอยสุวรรณ ดร.กิริติ ศรีวิเชียร รองศาสตราจารย์ ดร.วิชา ทรวงแสง ดร.ปฐมพงศ์ ศุภเลิศ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ อุทิศ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ แนะนำแนวทางในการศึกษา ค้นคว้าวิทยานิพนธ์อย่างถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือ ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือ แนะนำ แก้ไข จนสำเร็จลงด้วยดี คือผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ศีลวัตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญ แสนภักดี นางสาวอรนุช แสงสุข และนายเต็มชัย ธรรมลักษณ์

ขอขอบพระคุณเพื่อนร่วมรุ่นหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา รุ่น 8 ทุกคนและคณะครูในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลในการวิจัย

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณระลึกถึงพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การศึกษาแต่วัยเยาว์มาด้วยดี และขอขอบคุณ คุณปราโมช ธรรมนิยม ผู้เป็นสามีตลอดจนลูกสาวทั้งสาม ที่ให้การสนับสนุนส่งเสริมและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยจนกระทั่งประสบความสำเร็จในด้านการศึกษา

สุชาดา ธรรมนิยม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ	๗
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฏ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
สมมติฐานการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	9
ความหมายของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	9
ความเป็นมาของทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	11
ทฤษฎีที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	12
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ	24
ความหมายของความพึงพอใจ	24
ความสำคัญของความพึงพอใจ.....	26
องค์ประกอบของความพึงพอใจ	26
การวัดความพึงพอใจ	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	การบริหารกิจการนักศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	29
	การบริหารงานฝ่ายกิจการนักศึกษา.....	30
	ความสำคัญของงานกิจการนักศึกษา.....	32
	จุดมุ่งหมายของงานกิจการนักศึกษา	34
	ขอบเขตของการบริหารกิจการนักศึกษา.....	37
	การดำเนินงานกิจการนักศึกษา	40
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
	งานวิจัยในประเทศ	54
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	56
	สรุปแนวคิดและหลักการนำไปสู่กรอบแนวคิดในการวิจัย	57
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	58
	การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	58
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
	การวิเคราะห์ข้อมูล	61
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	63
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	65
	ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการบริหารกิจการนักศึกษา ของครูในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	71
	ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจต่อการบริหารกิจการนักศึกษา ของครูในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	77

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	79
สรุปผลการวิจัย.....	79
อภิปรายผล	80
ข้อเสนอแนะ.....	81
บรรณานุกรม	84
ภาคผนวก.....	91
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมของเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย	92
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	99
ภาคผนวก ค ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ (IOC).....	109
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	112

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสถานภาพ.....	64
2	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียน ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ตามความคิดเห็นของครู.....	65
3	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการสร้าง แรงบันดาลใจของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครู.....	67
4	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการกระตุ้น ทางปัญญาของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครู.....	68
5	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการคำนึงถึง ความเป็นปัจเจกบุคคลของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครู.....	69
6	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียน ตามความคิดเห็นของครู	70
7	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจต่อการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานปกครองของครู	71
8	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจต่อการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานกิจกรรมของครู.....	72
9	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจต่อการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานโครงการพิเศษของครู.....	73
10	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจต่อการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานแนะแนวอาชีพและการจัดหางานของครู.....	74
11	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจต่อการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านสวัสดิการและการพยาบาลของครู	75
12	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจต่อการบริหารกิจการนักศึกษา ของครู	76
13	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนกับความพึงพอใจต่อการบริหารกิจการนักศึกษาของครูรายด้าน	77
14	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนกับความพึงพอใจต่อการบริหารกิจการนักศึกษาของครูภาพรวม.....	78

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา